

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2004. július 19.)

az összefonódás közös piaccal, valamint az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével való összeegyeztethetőségének kinyilvánításáról

(COMP/M.3333 sz. ügy – SONY/BMG)

(az értesítés a B(2004) 2815. számú dokumentummal történt)

(Csak az angol nyelvű szöveg hiteles)

(EGT vonatkozású szöveg)

(2005/188/EK)

2004. július 19-én a Bizottság a vállalkozások összefonódásainak ellenőrzéséről szóló 1989. december 21-i 4064/89/EGK tanácsi rendelet⁽¹⁾ alapján, különös tekintettel e rendelet 8. cikk (2) bekezdésére, határozatot fogadott el egy összefonódási ügyben. A teljes határozat nem bizalmas változata az ügy hiteles nyelvén és a Bizottság munkanyelvein a Versenypolitikai Főigazgatóság honlapján, a következő címen található: http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html

- (1) 2004. január 9-én a Bizottság bejelentést kapott a 4064/89/EGK tanácsi rendelet (az „összefonódás-ellenőrzési rendelet”) cikke alapján egy ügyletről, amelyben a Bertelsmann AG („Bertelsmann”) és a Sony csoporthoz tartozó Sony Corporation of America („Sony”), a felek globális zenei hangfelvétel üzleti vállalkozásaival (kivéve a Sony tevékenységeit Japánban) járulnak hozzá közös vállalatukhoz. Ezt az előadók felfedezésével és tehetség-gondozásával (az úgynevezett A&R-rel⁽²⁾), valamint a zenei hangfelvételek ezt követő marketingjével és értékesítésével foglalkozó közös vállalatot Sony BMG név alatt működtetik. A Sony BMG nem fog kapcsolódó tevékenységeket, mint például zeneműkiadást, gyártást és terjesztést végezni.
- (2) A Bertelsman egy nemzetközi médiavállalat az egész világra kiterjedő tevékenységgel a zenei hangfelvétel készítés és zeneműkiadás, televíziózás, rádiózás, könyv és folyóirat kiadás, nyomdai szolgáltatások, könyv- és zeneklubok terén. A Bertelsman a teljes tulajdonjogú leányvállalata, a Bertelsmann Music Group-on, „BMG”-n keresztül folytatja tevékenységét a zenei hangfelvételek terén. A BMG alkiadói között találhatóak az Arista Records, a Jive Records, a Zomba és az RCA.
- (3) A Sony a zenei hangfelvétel készítés és zeneműkiadás, ipari és fogyasztói elektronika, valamint a szórakoztatóipar terén világszerte aktív. A zenei hangfelvételek terén a Sony Music Entertainment-en keresztül folytatja tevékenységét. A Sony alkiadói közé tartozik a Columbia Records Group, az Epic Records Group és a Sony Classical.
- (4) 2004. július 9-i 127. ülésén, az összefonódásokkal foglalkozó tanácsadó bizottság kedvező véleményt adott az engedélyt megadó határozattervezetről, amelyet a Bizottság nyújtott be számára.
- (5) 2004. július 5-én kelt jelentésében a meghallgatási tisztviselő úgy ítélte meg, hogy a felek meghallgatáshoz való jogát tiszteletben tartották.

I. AZ ÉRINTETT PIACOK

Zenei hangfelvételek

- (6) A Bizottság úgy találta, hogy a zenei hangfelvételek érintett termékpiacát (beleértve az „A&R”-t és a zenei hangfelvételek eladásösztönzését, értékesítését és marketingjét) tovább lehet osztani elkülönült piacokra műfajok (mint például nemzetközi pop, helyi pop, klasszikus zene) vagy válogatások alapján. Ezen ügy esetében azonban nyitott kérdés maradhat, hogy a fent említett műfajok vagy kategóriák különálló piacokat alkotnak-e, mivel az összefonódás a piac bármelyik figyelembe vett meghatározása szerint sem vezetne erőfölény létrehozásához vagy megerősítéséhez.
- (7) A piaci vizsgálat megerősített számos tényezőt (pl. az A&R, árképzés, értékesítés és marketing elsősorban nemzeti szinten történik, erős a kereslet a helyi repertoár iránt, valamint korlátozott a független lemezkiadó vállalatok nemzetközi jelenléte), amely alapján a zenei hangfelvételek érintett földrajzi piaci nemzetinek tekinthetők.

Online zene

- (8) A Bizottság véleménye szerint, amelyet a piaci vizsgálat megállapításai alátámasztanak, az online zene nem része a fizikai zenei hangfelvételek piacának, mégpedig a termék és terjesztésének eltérései miatt. Két elkülönült termékpiacot azonosított az online zene esetében: i. az online zenéhez kapcsolódó szerzői jogi engedélyek nagykereskedelmi piacát és ii. az online zene terjesztését szolgáló kiskereskedelmi piacot.

⁽¹⁾ Az 1310/97/EK rendelet: HL L 180. sz., 1997.7.9., 1. o. által legutóbb módosított HL L 395. sz., 1989.12.30., 1. o.

⁽²⁾ A&R = Artist and Repertoire – előadó és repertoár; a kutatás és fejlesztés zeneipari megfélelője.

(9) Ezen ügy esetében a Bizottság úgy véli, hogy mind az online zenéhez kapcsolódó szerzői jogi engedélyek nagykereskedelmi piaca, mind az online zene terjesztését szolgáló kiskereskedelmi piac kiterjedésében nemzeti jellegű. Ez megváltozhat a jövőben, az online zene szerzői jogi engedélyezésében és a zenei terjesztésben történő további határokon átnyúló fejlemények függvényében.

Zeneműkiadás

(10) A Bizottság mind a keresleti, mind a kínálati oldalt vizsgálva a zeneműkiadás elkülönült termékpiacainak létezésére utaló jelzéseket talált, a különböző jogi kategóriák hasznosítása szerint (pl. mechanikai – azaz lemezre, kazettára vagy CD-re történő hangfelvétel készítési, előadói, szinkronizálási, nyomtatási, illetve egyéb jogok). Az érintett termékpiac pontos kiterjedésének kérdése azonban nyitva maradhatna, mivel a versenyjogi értékelés a piac bármelyik figyelembe vett meghatározása szerint azonos.

(11) A piaci vizsgálat megerősítette, hogy a piac földrajzi kiterjedése, néhány határon átnyúló elemtől eltekintve, lényegében nemzeti jellegű, mivel a mechanikai és előadói jogokra szóló szerzői jogdíjakat általában nemzeti alapon veszik fel. Ezen ügy esetében az érintett földrajzi piac pontos kiterjedésének kérdése nyitva maradhatna mivel a versenyjogi értékelés a piac bármelyik figyelembe vett meghatározatása szerint azonos.

II. ÉRTÉKELÉS

A. A kollektív erőfölény esetleges megerősödése a zenei hangfelvételek piacain

Bevezetés

(12) A Bizottság vizsgálata nem nyújtott kellően meggyőző bizonyítékot az öt „nagy kiadó” (Sony, BMG, Universal, EMI és Warner) kollektív erőfölényének létezéséről a zenei hangfelvételek piacain.

(13) Az európai bíróságok joggyakorlata alapján, különös tekintettel az *Airtours* ítéletre, a piaci szereplők közötti kollektív erőfölény létezésének előfeltételei a következők: i. közös egyetértés a koordinálás feltételeiről; ii. képesség az ilyen feltételek betartásának nyomon követésére; iii. eltérések esetére elrettentő mechanizmusok megléte; valamint iv. harmadik felek (tényleges és potenciális versenytársak, fogyasztók) nem képesek hatásosan veszélyeztetni a koordinálásból várható hasznot.

(14) Annak vizsgálata során, hogy létezik-e kollektív erőfölény az öt nagy kiadó között a zenei hangfelvételek piacán, a Bizottság elemezte, hogy az elmúlt három-négy évben megállapítható-e koordinált árpolitika a nagy kiadók között az EGT tagállamokban.

(15) E célból a Bizottság megvizsgálta az öt nagy kiadó által a nagykereskedőknek és kiskereskedőknek kínált nagykereskedelmi ár alakulását mindegyik tagállamban, az 1998–2003. közötti időszakban. A Bizottság elemzése különösen az átlag nettó nagykereskedelmi árak, PPD-k (terjesztők számára közzétett katalógusár), bruttó és nettó árarányok, valamint számla engedmények és visszamenőleges engedmények alakulására összpontosított.

(16) A nagy kiadók nagykereskedelmi árainak lehetséges koordinálását vizsgáló, a Bizottság elemezte az (infláció alapján korrigált) átlag nettó árak alakulásának párhuzamait az öt legnagyobb tagállamban az egyes nagy kiadók első 100 szimpla albuma esetében (ez reprezentatív mintának tekinthető, mivel az első 100 szimpla album a nagy kiadók vonatkozó összes zenei eladásainak körülbelül 70–80 %-át teszik ki). Másodsorban a Bizottság megvizsgálta, hogy bármilyen árkoordinációról megállapodhattak-e a katalógusárak (PPD-k) mint fókuszpontok felhasználásával. Harmadsorban a Bizottság megvizsgálta, hogy a különböző nagy kiadók engedményei összehangoltak és kellően átláthatóak voltak-e a versenymagatartás hatékony nyomon követéséhez.

Franciaország, Németország, Olaszország, Spanyolország, Egyesült Királyság

(17) A nettó átlagárak alapján a Bizottság talált némi párhuzamosságot a nagy kiadók áraiban és ezek viszonylag hasonlóan alakultak az öt nagyobb piacon, Franciaországban, Németországban, Olaszországban, Spanyolországban és az Egyesült Királyságban. E megfigyelések azonban önmagukban nem elegendőek annak a következtetésnek a levonására, hogy a múltban koordinált árazási magatartás állt fent.

(18) A Bizottság ezért közelebbről megvizsgálta, hogy további elemek, nevezetesen a katalógusárak és az engedmények vannak-e olyan összehangoltak és kellőképpen átláthatóak, hogy elegendő bizonyítékot nyújtsanak a koordinációra.

(19) A Bizottság talált némi bizonyítékot arra, hogy a nagy kiadók a PPD-ket felhasználhatták volna fókuszpontként a katalógusáraik összehangolására mind az öt tagállamban. Az engedmények tekintetében a vizsgálat rámutatott az engedmények szintjének valamilyen fokú eltérésére a különböző nagy kiadók között és bizonyos fajtájú engedmények nem kellő átláthatóságára a meglévő összejátszás megállapításához.

(20) Ezen túlmenően a Bizottság elemezte, hogy a zenei felvételek piacait jellemzik-e olyan sajátosságok, amelyek elősegítik a kollektív erőfőlényt, különösen a termék homogenitására, az átláthatóságára és a retorziós mechanizmusokra való tekintettel.

(21) Ami a termék homogenitását illeti, a Bizottság úgy találta, hogy az egyedi albumok tartalma differenciált, de az árazás és a marketing egy bizonyos fokig szabványosított is. A tartalom különbözősége azonban valamelyest hatással van az árképzésre és csökkenti az átláthatóságot a piacon, valamint nehezebbé teszi a hallgatólagos összejátszást, mivel az egyedi album szintjén kívánja meg a nyomonkövetést.

(22) Az átláthatóság tekintetében a Bizottság úgy találta, hogy a heti listák közzététele, a közös vevőkör stabilitása és a nagy kiadók részéről a kiskereskedelmi piac heti jelentések alapján való nyomon követése növeli a piac átláthatóságát és elősegíti egy koordinált politika figyelését. A vizsgálat azonban azt is kimutatta, hogy a kampány engedmények nyomon követése album szintű nyomon követést kíván meg, amely csökkenti a piac átláthatóságát és nehezebbé teszi a hallgatólagos összejátszást. Mindent összevetve a Bizottság nem talált elegendő bizonyítékot arra, hogy a nagy kiadók a múltban felülkerekedtek volna ezen az átláthatósági deficiten.

(23) Ami a retorziót illeti a Bizottság megvizsgálta, hogy a nagy kiadók tudnak-e retorziót alkalmazni bármely „csaló” nagy kiadó ellen, különösen a versenymagatartáshoz való (ideiglenes) visszatéréssel vagy a „deviáns” kizárásával válogatások kiadására létrejött közös vállalatokból és megállapodásokból. A Bizottság azonban nem talált elegendő bizonyítékot az ilyen retorziós mechanizmusok alkalmazására vagy fenyegetésként való felhasználására a múltban.

Hollandia, Svédország, Írország, Ausztria, Belgium, Dánia, Finnország, Norvégia, Portugália, Görögország

(24) A kisebb tagállamokban a Bizottság egyaránt jelentős mértékben talált a nagy kiadók PPD-i közötti párhuzamosságokat, amelyeket a nagy kiadók elvileg felhasználhattak fókuszpontokként az árak összehangolására. A vizsgálat azonban a kisebb tagállamokban is kimutatott némi eltérést az engedmények szintjében, illetve átláthatósági deficitet bizonyos engedmények tekintetében.

(25) A Bizottság megfontolásai a termék homogenitását, a piac átláthatóságát és a retorzió lehetőségét illetően, a

nagyobb tagállamokra vonatkozó fenti meghatározás szerint, a kisebb tagállamokra is érvényesek.

Következtetés

(26) A Bizottság úgy véli, hogy nem talált elegendő bizonyítékot az öt nagy zenei kiadó meglévő kollektív erőfőlényéről egyik EGT tagállamban sem a zenei hangfelvételek piacain.

B. A kollektív erőfőlény létrehozásának lehetősége a zenei hangfelvételek piacain

(27) A Bizottság szintén megvizsgálta, hogy az összeolvadás a nagy zenei kiadók kollektív erőfőlényének létrehozásához vezethet-e bármely EGT tagállamban. A fenti megállapítások fényében azonban, különös tekintettel a piaci átláthatóságra, a termékek tartalmi különbözőségére és a retorzióra, a Bizottság úgy véli, hogy az összeolvadást követő ötről négy nagy kiadóra való csökkenés hatása nem elég jelentős a nagy kiadók kollektív erőfőlényének létrehozásához a zenei hangfelvételek piacain.

C. Az egyedi erőfőlény létrehozásának lehetősége a zenei hangfelvételek piacain

(28) Harmadik felek aggodalmukat fejezték ki arra vonatkozóan, hogy a közös vállalat egyéni erőfőlényt érhet el a zenei hangfelvételek piacain a közös vállalat Bertelsmann média érdekeltségével való vertikális kapcsolatainak köszönhetően. Érvelésük szerint a Bertelsmann felhasználhatja pozícióját televízió- és rádióállomásoknál a versenytársak kizárására és a Sony BMG előnyben részesítésére, mégpedig preferenciális díjak vagy bánásmód biztosításával, vagy a versenytársak kizárásával előadóik e csatornákon történő promóciójából.

(29) A Bizottság következtetése szerint nem valószínű, hogy a javasolt közös vállalat egyedi erőfőlényt érhetne el a zenei hangfelvételek piacán Németországban, Hollandiában, Belgiumban, Luxemburgban és Franciaországban, ahol a Bertelsmann az RTL TV-n és rádióállomásokon keresztül aktív. A BMG 2003. évi piaci részesedése már magába foglalja a Bertelsmann média csoport vertikális integrációjából eredő előnyöket (pl. a Pop Idol formátumon keresztül, amely iparági szakértők szerint már túl van a csúcson). E piaci részesedés alapján a javasolt közös vállalat nem éri el az egyedi erőfőlény küszöbértékét. Továbbá a Bizottság nem talált semmilyen bizonyítékot arra, hogy jövedelmező stratégia lenne a Bertelsmann számára, ha kizárná versenytársait a TV csatornáikhoz és a rádióállomásaihoz való hozzáférésből.

D. A kollektív erőfölény lehetősége az online zenéhez kapcsolódó szerzői jogi engedélyek nagykereskedelmi piacán

- (30) A Bizottság megállapítja, hogy a legális online zenei piac jelenleg gyermekcipőben jár, mivel az online zenei oldalak többsége csak nemrég kezdte működését az EGT-ben. Ezért nehéz határozott következtetéseket levonni a nagy lemezkiadó vállalatok piaci pozícióiról, különösen a nemzeti piacokkal kapcsolatban. Továbbá az információ a ténylegesen letöltött vagy streamelt dalokról úgy tűnik, nem ad egyértelmű képet a különböző szereplők piaci pozícióiról, valamint nyilvános iparági adatok sem állnak rendelkezésre. A Bizottság által kapott információ alapján azonban levonható az a következtetés, hogy a nagy lemezkiadó vállalatok piaci pozíciói az online zenéhez kapcsolódó szerzői jogi engedélyek nagykereskedelmi piacán nagyjából hasonlóak piaci pozícióikhoz a zenei hangfelvételek piacain.
- (31) A piacok kialakuló stádiumban lévő volta és a jelenlegi megállapodások árazási és feltételbeli különbségei folytán a Bizottság azt a következtetést vonta le, hogy nem található elegendő bizonyíték a nagy kiadók meglévő kollektív erőfölényéről az online zenéhez kapcsolódó szerzői jogi engedélyek nemzeti piacain, illetve, hogy az összefonódás nem eredményezné a kollektív erőfölény létrehozását ezeken a piacokon.

E. Az egyedi erőfölény lehetősége az online zenei terjesztés piacain

- (32) Harmadik felek aggodalmukat fejezték ki arra vonatkozóan, hogy az ügylet eredményeként a Sony egyedi erőfölényre tehet szert az online zenei terjesztés nemzeti piacain a Sony Connect zeneletöltő szolgáltatásán keresztül. Előterjesztették, hogy a Sony a közös vállalat feletti ellenőrzését felhasználhatja a versenytársak kizárására az online zenei terjesztés értékláncának következő szintjein lévő piacokról, nevezetesen megtagadhatja a versengő online platformoktól a közös vállalat könyvtárhoz való hozzáférést vagy megkülönböztető magatartást folytathat a versenytársaival szemben, pl. használati szabályok, az új dalok forgalomba hozatali ideje és a track formátum segítségével.
- (33) A Bizottság úgy véli, hogy Európában a Sony Connect jelenleg csak a bevezetés folyamatában van, miután 2004 májusában bevezették az Egyesült Államokban. Ezért

jelenleg nem rendelkezik piaci részesedéssel. Ezenfelül más szereplők már elérték bizonyos pozíciókat a piacon (pl. OD2) és további szereplők jelentek meg nemrég a piacon vagy jelentették be, hogy ezt hamarosan megteszik. Ráadásul a versenytársak kizárásával a javasolt Sony BMG közös vállalat a versenytársak által eladott trackek jelentős szerzői jogdíj jövedelméről mondana le és egy ilyen stratégia jövedelmezősége kétségesnek tűnik.

F. Lehetséges kihatások a zeneműkiadásra

- (34) Harmadik felek aggodalmukat fejezték ki arra vonatkozóan, hogy a közös vállalat létrehozása hatásaként a szorosan kapcsolódó zeneműkiadói piacokon a felek koordinálnák a versenymagatartásukat.
- (35) A Bizottság úgy véli, hogy bármilyen koordináció csak meglehetősen korlátozott mértékben valósulhat meg, mivel a kiadói jogok kezelését közös jogkezelő szervezetek végzik (legalábbis a fontos mechanikai és előadói jogok esetében). A közös jogkezelő szervezetek megkülönböztetéstől mentes feltételek mellett adják meg a szerzői jogi engedélyeket a mindenkori jogszabályok alapján, valamint megállapodnak a jogdíjakról a kiadókkal, szövegírókkal és zeneszerzőkkel. A Bizottság ugyancsak úgy véli, hogy néhány harmadik fél aggodalmával szemben az összefonódás nem vezetne a közös jogkezelő szervezetek nagy kiadók általi megkerüléséhez, mivel nincs kellően konkrét bizonyíték ilyen stratégiára.

III. KÖVETKEZTETÉS

- (36) A határozat azt a következtetést vonja le, hogy a javasolt összefonódás nem hoz létre és nem erősít meg olyan egyedi vagy kollektív erőfölényt a zenei felvételek, online zenéhez kapcsolódó szerzői jogi engedélyek, vagy az online zene terjesztés nemzeti piacain, amely a tényleges verseny jelentős akadályozását eredményezné a közös piacon vagy annak jelentős részén. A határozat azt a további következtetést vonja le, hogy az ügyletnek nem célja vagy nem eredményezné a közös vállalat anyavállalatai, a Sony és a Bertelsmann versenymagatartásának koordinációját a zeneműkiadói piacokon. Következésképpen a határozat az összefonódást a közös piaccal és az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével összeegyeztethetőnek nyilvánítja, az összefonódás-ellenőrzési rendelet 2. cikk (2) és (4) bekezdésével és 8. cikk (2) bekezdésével, valamint az EGT-megállapodás 57. cikkével összhangban.